

De zakenwereld tel ontelbare bekende gezichten. Ze geven het ondernemers-
landschap vorm en kleur. Creëren welvaart en meerveraarde. Maar eens
gaat de deur van de directiekamer definitief dicht. In KARACKTER laten we
ondernemers (bijna) op rust aan het woord. Waar gaat hun passie nog naar
uit? En wat hebben ze onthouden van hun rijk gevulde loopbaan?

Architect van verschillende generaties

Fons Mertens — Mertens Architecten

Zeventig jaar is Fons Mertens intussen. Zevenveertig jaar staat hij in het vak. Maar dat is er niet aan te merken als je de gedreven ondernemer-architect bezig ziet. Hij zet nog elke dag mee de lijnen uit. Van 's morgens tot 's avonds. Samen met zoon Stijn Mertens vormt hij een stevige tandem die het multidisciplinaire kantoor met 40 architecten bracht waar het nu staat. Een topkantoor met een voetafdruk die de Antwerpse regio ver overstijgt.

Bouwen zit bij de familie Mertens uit Sta-broek duidelijk in het bloed. Vader Louis was aannemer. Zoon Fons volgde een architectuuropleiding en vestigde zich als zelfstandig architect. "Ik kon in mijn beginjaren wel werk krijgen vanuit het aannemingsbedrijf, maar welk soort werk was dat? Als je afgestudeerd bent kan je kiezen: alles bouwen wat ze vragen of je eigen weg gaan. Ik ben terug naar Leuven getrokken, heb daar mijn stage gedaan en ben er een tijd blijven werken. In de jaren '70 was het verschrikkelijk moeilijk om op een alternatieve manier bezig te zijn. Maar

ik heb me erdoor geworfeld. Door die keuze hebben we steeds kunnen bouwen voor een bepaald publiek. De klassieke leermoties, dat was niet zo mijn ding. We bouwden inder-tijd eigenijdse huizen die met de huidige EPPB-weggeving al lang niet meer zouden mogen. Grote ruimtes met vides, "opvallende glasprijen, ..."

"Op een bepaald moment ben ik met een andere jonge architect begonnen samenwerken, Jan Bongionfon. We hebben een bvba opgericht en '27 jaar samengewerkt. Het kantoor telde na verloop van tijd 10 mensen. Toen Jan 47 jaar was

werd hij zwaar ziek. Hij is snel begonnen aftakelen, maar is nog zo lang als hij kon koenten werken. Omdat hij het graag deed. Het was een zware klap. Jan was een deel van de familie, zei 's middags hij ons aan tafel. De kinderen zijn met hem opgegroeid. Op dat moment had Stijn met zijn architectenopleiding voltooid en is hij zonder veel voorbereiding mee in de zaak gestapt. Hij heeft nog even dubbel kunnen draalen met Jan en daarna hebben Stijn en ik, na het overlijden van Jan het kantoor verdergezet."

K A R
A C K
T E R

Stabroek

Mertens Architecten is vandaag een gerenommeerd multidisciplinair architectenkantoor met 40 medewerkers dat over heel Vlaanderen en een stuk van Nederland prestigieuze projecten uitvoert. De roots zijn evenwel altijd in Stabroek gebleven.

"Mijn ouders woonden hier in het huis langs de Dorpsstraat waar Stijn en zijn gezin nu woont. Ik ben in het huisernaast op een zolder begonnen. In de loodsen waar mijn vader vroeger zijn atelier had, zijn nu onze kantoren gevestigd. We hebben die stelselmatig moeten uitbreiden: een stukje bijgebouwd, het huis van de buurman bijgekocht, ... Het stond hier vroeger vol met tekentafels. De hele zolder ligt nog vol met kalktekeningen. Eerst tekende je met potlood, daarna met inkt. Als je een fout maakte of het gebouw een halve meter breder werd, moest je opnieuw beginnen of met een mesje gaan krabben. Mertens deed je met twee man en een meter. En lastenboeken werden op een typemachine uitgeschreven. Ik ben blij dat Stijn er al was toen het hele computergebeuren op ons afkwam. Dat was meer zijn ding."

"Stijn is als kind in het kantoor opgegroeid. Hij studeerde en zag wat wij er allemaal voor moesten doen. Hij heeft zelf de keuze gemaakt om architectuur te studeren. Dat kan je je

kinderen niet opleggen. In de beginjaren was de confrontatie met de realiteit best wel steytig voor hem denk ik. Nu is dat allemaal goed onder controle, maar het blijft een verhaal en vooral de politieke regelgeving veranderen tegenwoordig constant. Hij kan daar beter tegen dan ik (lacht). De regelgeving wordt alleen maar strenger en complexer. Ze maken niets simpeler."

Organische groei

STERCK. Was het altijd het plan om tot een groot kantoor uit te groeien?

Fons: "We konden bijna niet anders. We hebben veel vaste opdrachtgevers en die schuiven ook door naar de volgende generatie, net zoals bij ons. Bovendien brengt Stijn nog bijna elke dag nieuwe klanten aan."

Stijn: "Voor veel opdrachters werken we vaker. Soms vier tot vijf projecten per jaar. Ook voor participeren. We hebben een goede relatie en evolueren mee in de projecten die ze doen. Van het een komt het ander."

Fons: "Als je je vaste opdrachtgevers niet volgt, loop je het risico dat je hen verliest. Daardoor zijn wij samen met hen blijven groeien. Indien iemand zich kandidaat stelt om hier als architect met of zonder ervaring te komen

CreativYves
creatief met hout

Rouwbergskens 7 UNIT 4 Beerse (Antwerpen) M. 0499 72 64 35 info@creativyves.be www.creativyves.be

HERMANS
VERZEKERINGEN

NOT JUST AN INSURANCE

www.hermansverzekeringen.be

'NOT JUST AN INSURANCE'
omdat enkel verzekeringen niet genoeg is!

werken en er is een klik tussen beiden, dan kan die hier starten. Al wil niet elke jonge architect in onze harde wereld meedraaien. Sommigen gaan na verloop van tijd liever voor een stadsbestuur of iets dergelijks werken.

We zijn ooit begonnen door kleine verbouwingen en opdrachten uit te werken. In tegenstelling tot veel andere grotere bureaus, doen we die nog steeds. Je staat er niet bij stil hoeveel grote projecten het gevolg zijn van een kleine opdracht die je eens voor een particulier gedaan hebt. We doen het allemaal: kleine opdrachten voor particulieren, grote projecten voor projectontwikkelaars, en ook in de haven zijn we erg actief. En dat deint allemaal nog verder uit. Toen het inder tijd alleen rond mij draaide, werkten we vooral rond de kerktoren en in Antwerpen. Maar met Stijn erbij zitten we in het hele land: van de kust tot Brussel en Limburg. Ook Zeeland is erg belangrijk geworden."

Veel grote projecten zijn het gevolg van oorspronkelijk kleine opdrachten.

Fons Mertens

STERCK. Jullie houden de focus bewust heel breed?

Stijn: "Vaak koopt een opdrachtgever een stuk grond met de vraag aan ons wat er gerealiseerd kan worden. Dan moet je het bouwprogramma mee opstellen, een heel plan

maken. En als dat klaar is moet het gebouwd worden. Daarna volgt soms nog het interieur..."

Teamwerk

STERCK. Hoe is nu de taakverdeling tussen jullie?

Fons: "De kleinere particuliere opdrachten neem ik nog voor mijn rekening. Ik neem rustig de tijd om met die klanten te babbelen en delegeer dan in het kantoor. En er zijn ook een aantal grotere projecten die ik nog volg. Al zit 80 procent van de grotere projecten bij Stijn.

Ik ben meer op kantoor dan Stijn. Dan krijg je niet alleen vragen van technische aard, maar ook van persoonlijke aard. Daar zijn we ook voor. Stijn heeft daar vaak minder tijd voor, maar het blijft belangrijk. Je moet de groep bij elkaar houden. We doen veel activiteiten samen, gaan op weekend, en als er iemand verjaart is er altijd een feestje."

STERCK. Je moet zowel architect zijn als bedrijfsleider van een flinke kmo?

Fons: "We hebben intussen een goed middenkader uitgebouwd van architecten die hier 10 tot 15 jaar werken. Dat zijn onmisbare krachten. Ze volgen zelf een aantal klanten op en nemen nieuwe medewerkers onder hun hoede. De vragen worden

veel meer getreurd voor ze bij ons komen. We hebben ook iemand die de planning en werkverdeling opvolgt. Die structuur moeten we verder vorm blijven geven."

Stijn: "We zetten vaak een ervaren kracht en iemand met weinig ervaring samen. De ervaren kracht kan zo een aantal dingen doorgeven waardoor hij/zij minder werkdruk heeft. En de jonge architect leert ontzettend veel bij op korte tijd. Je ziet stagiairs hier op twee jaar tijd enorm groeien. Op het einde hebben ze een werf onder controle. Je investeert er veel in, maar op het einde van de rit draaien ze wel mee. Als je er geen energie in stopt, krijg je ook niets terug. En dankzij onze schaalgroote kunnen mensen hier ook specialiseren: meer particuliere projecten of meer projectontwikkeling, de haven of de zorgsector. ... Zo heeft iedereen zijn of haar interesses."

Procedures

STERCK. Planning is altijd een heikel gegeven in de bouwsector?

Fons: "Dat is nog een voordeel van een schaalvergroting. Met een groot kantoor kan je gemakkelijker gaten opvullen als een groot project even stilvalt."

Stijn: "Als je met twintig projecten tegelijk bezig bent, zijn er altijd wel een paar

Als ik 14 dagen weg ben, begint het te kriebelen.

een buurman te procederen. Daar moet je flexibel mee om kunnen gaan. De mensen onderschatten vaak hoeveel werk er kruipt in alle procedures en hoeveel verloren werk er soms is. Als architect kan je daar niet altijd iets aan doen. Een bouwvergunning voor een huis was vroeger een paar A4'tjes. Nu is dat een stapel papieren met een hoop extra tekeningen."

Fons: "De druk bij de opdrachtgever is soms groot. En daar zitten wij altijd tussen als spilfiguur. Wij moeten er uiteindelijk voor zorgen dat alles draait. Het is een harde stiel. De uren die je moet draaien, de verantwoordelijkheden en risico's die je neemt en de kosten die er zijn. Daar mag je niet te veel over nadenken."

Gezondheid

STERCK. U bent nu 70 jaar maar nog steeds van 's morgens tot 's avonds bezig?

Fons: "Ik heb mijn vrouw gezegd dat ik dit blijf doen, maar neem meer vakanties per jaar dan vroeger. Al moeten deze vakanties niet te lang duren (lacht). Als je een maand weg bent, mis je teveel. Als ik 14 dagen weg ben, begint het trouwens al snel te kriebelen en wil ik terug. Alles hangt natuurlijk af van je gezondheid. Vorige maand is een goede vriend waarmee we veel samenwerken plots overleden. Hij

was net 70 geworden en nog heel actief en had net als ons een familiebedrijf met verschillende generaties. We kenden elkaar 40 jaar. Dat was een shock."

STERCK. U heeft nog een andere zoon?

Fons: "Die heeft ook een eigen bedrijf. Hij was getrouwd in mechaniek en technieken en is in de haven een bedrijf gestart voor het onderhoud, de verkoop en verhuur van heft trucks, stellingen, containers, ... Hij is ook van nul begonnen. Ondernemerschap zit precies in de familie (lacht)."

STERCK. Het komt niet zo vaak voor dat een groot architectenbureau een familiebedrijf is?

Stijn: "Er is er nog één dat ik ken. Maar de meeste grotere bureaus hebben inderdaad vaak meerdere vennooten zonder familiebanden. Je ziet ook dat veel grotere architectenkantoren het meeste werk binnenhalen via openbare aanbestedingen. Wij doen dat ook wel eens, maar het is niet onze hoofdactiviteit. Bij ons komt het werk bijna altijd via een ander werk en dat is vaak persoonsgebonden."

Fons: "De persoonlijke band is bij ons ontzettend belangrijk. Iedereen kan hier gewoon binnenstappen als we er zijn. Ook de particulieren."

DE BALANS TUSSEN AVONTUUR EN ONTSPANNING DE VOLVO V90 CROSS COUNTRY

VERMANT

Antwerpssteenweg 271
2800 Mechelen
tel: 015 / 29 25 25

VERMANT.BE - VERMANTSELEKT.BE

Sint Jozeftstraat 12
2840 Rumst
tel: 03 / 890 55 53

Puurssesteenweg 380
2880 Bornem
tel: 03 / 890 00 54

SMEDERIJ
THYS
METAALWERKEN

Zone Reme 13 2260 Westerlo T. 014 54 45 16
info@smederijthys.be www.smederijthys.be